

**КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**ИСПИТ ЗА СТИЦАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ЗВАЊА
СЕРТИФИКОВАНИ РАЧУНОВОЂА
(ИСПИТНИ ТЕРМИН: НОВЕМБАР 2020. ГОДИНЕ)**

**ПРЕДМЕТ 7:
ФИНАНСИЈСКО ИЗВЈЕШТАВАЊЕ 2**

I - ТЕСТ ПИТАЊА

- 1. Када се Извјештај о токовима готовине припрема на основу директне методе, у складу са МРС 7 – Извјештај о токовима готовине, у сврху квантификације одлива готовине према добављачима за робу, набавну вриједност (трошкове) продате робе треба:**
 - a) увећати за ефекте повећања крајњег у односу на почетно стање обавеза према добављачима
 - b) умањити за ефекте повећања крајњег у односу на почетно стање обавеза према добављачима
 - c) увећати за ефекте повећања крајњег у односу на почетно стање залиха робе
 - d) умањити за ефекте повећања крајњег у односу на почетно стање залиха робе

- 2. Према МРС 21 – Ефекти промјене девизних курсева, курсне разлике везане за потраживања од ино-купаца:**
 - a) признају се само ако су реализоване
 - b) признају се ако су реализоване, као и на датум биланса стања
 - c) увијек се рачунају примјеном девизног курса важећег на датум настанка потраживања
 - d) увијек се рачунају примјеном девизног курса важећег на датум биланса стања

- 3. Који од следећих догађаја представља корективни догађај у складу са МРС 10 – Догађаји после извјештајног периода:**
 - a) одлука о исплати дивиденде усвојена на Скупштини акционара одржаној крајем фебруара
 - b) смањење нето продајне испод набавне вриједности залиха робе које су утврђене пописом на датум израде годишњих финансијских извјештаја у јануару следеће године
 - c) окончање судског спора који је започет у току извјештајног периода а окончан у фебруару следеће године
 - d) уништење залиха робе које су утврђене пописом на датум израде годишњих финансијских извјештаја у јануару следеће године

- 4. Позитивни ефекти ревалоризације у складу са МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема евидентирају се:**
- a) увијек у корист прихода од усклађивања вриједности имовине
 - b) увијек у корист ревалоризационих резерви
 - c) у корист нераспоређеног добитка, осим до износа претходно признатог умањења вриједности имовине по основу ревалоризације, укљученог у биланс успјеха
 - d) у корист ревалоризационих резерви, осим до износа претходно признатог умањења вриједности имовине по основу ревалоризације, укљученог у биланс успјеха
- 5. Према МРС 12 – Порез на добит, одложена пореска средства представљају:**
- a) износ више плаћених аконтација пореза на добит у односу на коначну пореску обавезу
 - b) износ признат на основу одбитних привремених разлика
 - c) износ неискоришћених пореских кредита пренесених уназад
 - d) износ неискоришћених пореских губитака пренесених унапријед
- 6. У складу са МСФИ 5 – Стална имовина која се држи за продају и престанак пословања, у ову категорију имовине укључује се:**
- a) стална материјална имовина повучена из редовне употребе и намијењена продаји у оквиру проводивог плана продаје у краткорочном периоду
 - b) било која позиција сталне материјалне имовине која није подесна за даљу употребу
 - c) стална материјална имовина која се држи за непознату будућу употребу
 - d) стална материјална имовина расположива за продају, која се држи на стању у очекивању будућег пораста њене тржишне вриједности
- 7. Привредно друштво је у билансу успјеха исказало негативан финансијски резултат. Ако друштво свој Извјештај о токовима готовине припрема на основу индиректне методе, негативан финансијски резултат из биланса успјеха треба:**
- a) увећати за ефекат повећања крајњег у односу на почетно стање потраживања од купаца
 - b) увећати за ефекат повећања крајњег у односу на почетно стање обавеза према добављачима
 - c) умањити за ефекат повећања крајњег у односу на почетно стање залиха
 - d) умањити за ефекат повећања крајњег у односу на почетно стање обавеза према добављачима

8. Према МРС 17 – Лизинг, почетна вриједност средства закупљеног по систему финансијског закупа у пословним књигама закупца одговара његовој:

- a) набавној вриједности или фер вриједности, у зависности од тога која је нижа
- b) фер вриједности или садашњој вредности минималних плаћања за закуп, у зависности од тога која је нижа
- c) набавној вриједности или садашњој вредности минималних плаћања за закуп, у зависности од тога која је нижа
- d) употребној вриједности или садашњој вредности минималних плаћања за закуп, у зависности од тога која је виша

9. Према МРС 41 – Пољопривреда, залихе пољопривредних производа вреднују се на следећи начин:

- a) у моменту жетве (убирања) у висини цијене коштања
- b) у моменту жетве (убирања) по фер вриједности, умањеној за процијењене трошкове продаје
- c) на датум биланса стања, по набавној или фер вриједности, умањеној за процијењене трошкове продаје, у зависности од тога која је нижа
- d) на датум биланса стања, по фер вриједности, умањеној за процијењене трошкове продаје

10. У складу са МРС 20 – Рачуноводствено обухватање државних давања и објелодањивање државне помоћи, донације које привредно друштво добије у облику ствари треба евидентирати:

- a) у корист прихода периода у коме је донација примљена
- b) у корист разграничених прихода, уколико се ради о условној донацији
- c) у корист разграничених прихода или одузимањем износа донације приликом израчунавања књиговодствене вриједности средства
- d) у корист основног капитала друштва

11. Концептуални оквир за финансијско извјештавање IASB-а наводи следеће концепте очувања капитала:

- a) очување физичког капитала
- b) очување инвестицијског капитала
- c) очување пословног капитала
- d) очување финансијског капитала

12. Након почетног признања залиха МРС 2 – Залихе допушта:

- a) повећање вриједности залиха изнад њихове набавне вриједности
- b) умањење вриједности залиха највише до износа који представља 80% њихове набавне вриједности
- c) умањење вриједности залиха до износа нето продајне вриједности
- d) повећање вриједности залиха, које су претходно биле признате по нето продајној вриједности, до висине њихове набавне вриједности

- 13. Које се од следећих позиција приказују у билансу успјеха (добити и губитку) састављеном према функцији расхода:**
- a) трошкови сировина и материјала
 - b) трошкови амортизације
 - c) трошкови продатих производа
 - d) трошкови управе и администрације
- 14. Друштво «X» је исказало пословне приходе у износу од 215.000 КМ. Пословни расходи (по природним врстама трошкова) износе 200.000 КМ. Ако су почетне залихе готових производа биле 50.000 КМ, а коначне залихе готових производа су 30.000 КМ, друштво ће (у билансу успјеха) исказати следећи резултат од пословних активности:**
- a) добитак у износу од 35.000 КМ
 - b) добитак у износу од 15.000 КМ
 - c) губитак у износу од 5.000 КМ
 - d) губитак у износу од 25.000 КМ
- 15. Добитак прије опорезивања исказан је у износу 135.000 КМ, текући расход за порез у износу од 20.000 КМ, а одложени порески приходи у износу од 5.000 КМ. Одлуком о распореду нето добитка у законске резерве је распоређено 10% нето добитка, а за исплату дивиденди 50% нето добитка. Нераспоређени (задржани) добитак износи:**
- a) 40.000 КМ
 - b) 44.000 КМ
 - c) 46.000 КМ
 - d) 48.000 КМ
- 16. Нето добитак друштва «XY» за текућу годину износи 100.000 КМ, трошак амортизације 25.000 КМ, смањење обавеза према добављачима 12.000 КМ, повећање потраживања од купаца 5.000 КМ, а смањење залиха готових производа 8.000 КМ. Новчани (готовински) ток од пословних активности износи:**
- a) 110.000 КМ
 - b) 116.000 КМ
 - c) 124.000 КМ
 - d) 129.000 КМ

17. На дан 31.12. 2019. године, залихе робе «р» су биле исказане по набавној вриједности од 100 КМ/ком. У јануару 2020. године, продаја робе «р» је вршена по цијени од 95 КМ/ком (без ПДВ-а). Наведени догађај, у финансијским извјештајима за 2019. годину треба третирати на сљедећи начин:

- a) о наведеном догађају након извјештајног периода се не захтијевају информације у финансијским извјештајима за 2019. годину
- b) о наведеном догађају након извјештајног периода треба се објавити у напоменама уз финансијске извјештаје за 2019. годину
- c) залихе робе «р» на 31.12.2019. у билансу стања треба приказати по нето продајној вриједности од 95 КМ/ком
- d) залихе робе «р» на 31.12.2019. у билансу стања требају се приказати по набавној вриједности од 100 КМ/ком.

18. Стално средство које је класификовано као средство намијењено продаји (према МСФИ 5) мјери се по:

- a) књиговодственој вриједности
- b) фер вриједности
- c) књиговодственој вриједности или фер вриједности умањеној за трошкове продаје, зависно од тога која је виша
- d) књиговодственој вриједности или фер вриједности умањеној за трошкове продаје, зависно од тога која је нижа

19. Према МСФИ 15 – Приходи од уговора с купцима, приходи се признају:

- a) кад је продавац испоставио фактуру купцу
- b) кад је продавац пренио на купца значајне ризике и користи од власништва над добрима
- c) кад је продавац омогућио купцу контролу на обећаним добрима и услугама
- d) кад је наплаћено потраживање од купца

20. Обртни капитал се израчунава као:

- a) укупна средства / укупне обавезе
- b) укупна средства – укупне обавезе
- c) текућа средства / текуће обавезе
- d) текућа средства – текуће обавезе

II - ЗАДАЦИ:

Задатак број 1. - Припрема биланса токова готовине

Привредно друштво је у свом билансу успјеха исказало нето добитак у износу од 100.000 КМ. Поред осталих, у финансијском извјештају друштва приказане су и следеће информације:

- почетно стање на рачунима новчаних средстава 100.000
- трошкови амортизације 30.000
- већа вриједност крајњих у односу на почетно стање залиха за 20.000
- мања вриједност крајњег у односу на почетно стање потраживања од купаца за 30.000
- мања вриједност крајњег у односу на почетно стање обавеза према добављачима за 20.000
- приходи од укидања неискоришћених резервисања 10.000
- аванси исплаћени за набавку постројења и опреме 50.000
- приливи готовине по основу одобрених дугорочних кредита 100.000
- исплата обавеза по основу учешћа у добитку 10.000
- накнадно одобрен рабат од добављача у износу од 10.000
- трошкови резервисања 20.000
- добици по основу продаје опреме у висини од 10.000 (набавна вриједност продате опреме износи 50.000 а акумулисана амортизација до датума продаје 40.000)
- позитивне курсне разлике на новчаним средствима у иностраној валути 5.000

Ваш задатак је да:

- а) припремите биланс токова готовине према индиректној методи **(15 бодова)**
- б) појасните зашто на основу приказаних информација није могуће припремити биланс токова готовине према директној методи **(5 бодова)**

РЈЕШЕЊА:

Задатак број 2. – Обрачун трошкова материјала за израду учинака

Производно предузеће је у току обрачунског периода евидентирало следеће промјене на залихама материјала "А":

- почетно стање 5.000 кг по набавној цијени од 10,00 КМ / кг
- набавка 2.000 кг по набавној цијени од 11,00 КМ / кг
- издатница у производњу 3.000 кг
- издатница у производњу 1.000 кг
- набавка 3.000 кг по набавној цијени од 12,00 КМ / кг
- набавка 2.000 кг по набавној цијени од 13,00 КМ / кг
- издатница у производњу 4.000 кг

Ваш задатак је да:

- а) израчунате набавну вриједност утрошених залиха материјала ако предузеће користи периодични систем праћења залиха и ФИФО методу **(2,5 бода)**

- b) израчунате набавну вриједност утрошених залиха материјала ако предузеће користи трајни систем праћења залиха и методу пондерисане просјечне цијене (2,5 бода)
- c) израчунате набавну вриједност утрошених залиха материјала ако предузеће користи периодични систем праћења залиха и методу пондерисане просјечне цијене (2,5 бода)
- d) укратко објасните разлоге за њену примјену и технику праћења залиха материјала по планским набавним цијенама (2,5 бода)

РЈЕШЕЊА:

Задатак број 3. – Извјештај о свеобухватној добити (биланс успјеха)

Предузеће «X» је за период од 1.1. до 31.12. 2019. године исказало сљедеће реализоване приходе и расходе:

- пословни приходи	1.000.000 КМ
- пословни расходи (по природним врстама)	800.000 КМ
- финансијски приходи	8.000 КМ
- финансијски расходи	12.000 КМ
- остали приходи и добици	14.000 КМ
- остали расходи и губици	20.000 КМ
- приходи и добици по основи продаје и усклађивања вриједности средстава намијењених продаји и обустављеног пословања	15.000 КМ
- расходи и губици по основи продаје и усклађивања вриједности средстава намијењених продаји и обустављеног пословања	10.000 КМ

- На залихама производње и готових производа исказана су сљедећа стања:

	1. 1. 2019.	31.12. 2019.
Производња у току	40.000 КМ	30.000 КМ
Готови производи	140.000 КМ	145.000 КМ

- Предузеће «X» посједује некретнине које су до краја 2018. године вредноване по методи трошка. Почетком 2019. године бруто књиговодствена (набавна) вриједност износила је 1.000.000 КМ, а исправка вриједности 700.000 КМ. Током 2019. године извршена је ревалоризација некретнина, према којој је фер вриједност некретнина утврђена у износу који је за 25% већи од књиговодствене вриједности исказане по методи трошка.
- Подузеће «X» посједује акције другог предузећа («Y») које је класификовало као «финансијску имовину мјерену по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит». На дан 31.12.2018. године нето тржишна (фер) вриједност акција износила је 500.000 КМ. На дан 31.12.2019. године фер вриједност акција смањена је за 10%.
- Стопа пореза на добит износи 10%.

Од Вас се тражи сљедеће:

- а) Израчунајте: (8 бодова)
- ✓ добит / губитак од пословних активности
 - ✓ нето добит / губитак непрекинутог пословања
 - ✓ нето добит / губитак прекинутог пословања
 - ✓ нето добит / губитак периода
- б) Саставите извјештај о осталој свеобухватној добити / губитку (дио биланса успјеха у којој се исказују нереализовани добици и губици) (10 бодова)
- с) Израчунајте укупну нето свеобухватну добит / губитак периода (2 бода)

РЈЕШЕЊА:

ЗАДАТАК 4. – Амортизација и отуђење опреме

Рачуноводствена политика обрачуна амортизације транспортних средстава предузећа «З» темељно је заснована на временском трошењу имовине за просјечни или исподпросјечни интензитет трошења економских користи, а појачана је на функционалној основи за случајеве изнадпросјечног кориштења средстава.

Набавна вриједност транспортног средства «К» износи 100.000 КМ (резидуална вриједност = 0). Процијењени економски вијек трајања средства је 8 година, а процијењени број пређених километара је 400.000.

- а) Израчунајте трошак амортизације за сваку од првих пет година кориштења транспортног средства «К», ако је стварни број пријеђених километара (по годинама) био: (5 бодова)

Година	Број пређених километара	Трошак амортизације
I.	56.000	
II.	48.000	
III.	60.000	
IV.	52.000	
V.	40.000	

- б) Након истека пете године транспортно средство «К» је продато и купцу је испостављена фактура на износ од 35.100 КМ (вриједност испоруке 30.000 КМ + 5.100 КМ ПДВ-а).
Фактуру и искњижавање средства евидентирајте на «Т» контима. (5 бодова)

РЈЕШЕЊА: